

สารสังเขปวิทยานิพนธ์และงานวิจัยอิสระ
ในความดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ ไม่น่ายักิจ
ปีการศึกษา 2520-2542*

ทิพวรรณ แซ่ตั้ง**

ฉัตรวรรณ เหมฤติ***

กฤษฎณา มูลานนท์. “การใช้ฐานข้อมูลทางการแพทย์ของคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้าน คณะแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ
สารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ฐานข้อมูลซีดีรอมทางการแพทย์ของคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้าน
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านฐานข้อมูลที่ใช้ วัตถุประสงค์ ความถี่ การเข้าถึงผลที่ได้รับ ปัญหาใน
การใช้ และเปรียบเทียบฐานข้อมูลที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านใช้ โดยได้ตั้งสมมุติฐานไว้ 2 ประการ คือ 1)
คณาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ฐานข้อมูลเพื่อเตรียมการสอนและผลิตผลงานทางวิชาการ ส่วนแพทย์ประจำบ้านส่วนใหญ่ใช้ฐาน
ข้อมูลซีดีรอมทางการแพทย์เพื่อการทำวิจัย และประกอบการเรียน และ 2) ฐานข้อมูลซีดีรอมทางการแพทย์ที่คณาจารย์
และแพทย์ประจำบ้านใช้มีความแตกต่างกัน การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือโดยใช้ประชากรเป็นคณาจารย์ แพทย์
ประจำบ้าน จำนวน 600 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าฐานข้อมูลบรรณานุกรมที่คณาจารย์และแพทย์ ประจำบ้าน ส่วนใหญ่
ใช้ คือ MEDLINE ส่วนฐานข้อมูลเนื้อหาเต็มที่คณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านร้อยละสูงสุดใช้คือ HARRISON'S
Textbook of Medicine และ Internal Medicine สำหรับวัตถุประสงค์สำคัญของคณาจารย์ในการใช้ ฐานข้อมูลคือ เพื่อ
การทำวิจัย รองลงมาเพื่อผลิตผลงานทางวิชาการ เพื่อเตรียมการสอน เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อการ
วินิจฉัยโรค/รักษาผู้ป่วย และเพื่อการประชุม/สัมมนาทางวิชาการ ตามลำดับ ส่วนแพทย์ประจำบ้าน ส่วนใหญ่ใช้ฐานข้อมูล
เพื่อประกอบการเรียน รองลงมาเพื่อการวินิจฉัยโรค/รักษาผู้ป่วย เพื่อติดตามความก้าวหน้าทาง วิชาการ และเพื่อทำ
วิจัย ในด้านความพึงพอใจของประชากรผู้ใช้ฐานข้อมูลพบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับผลการสืบค้นที่ได้รับ และพบ
ปัญหาในการใช้ฐานข้อมูลในระดับปานกลางทั้งสองกลุ่ม

* จัดเรียงตามลำดับตัวอักษรของชื่อผู้วิจัย

** บรรณารักษ์ฝ่ายบริการผู้อ่าน หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*** บรรณารักษ์ฝ่ายระบบสารสนเทศ หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เจตญา มีลาภ. “แบบจำลองข่ายงานห้องสมุดและสารนิเทศสำหรับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ผู้วิจัยสำรวจแนวคิดของผู้บริหารและบรรณารักษ์ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 31 แห่ง เกี่ยวกับข่ายงาน ห้องสมุดและสารนิเทศ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบจำลองข่ายงานห้องสมุดและสารนิเทศสำหรับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และประเมินผลแบบจำลองข่ายงานห้องสมุดและสารนิเทศที่สร้างขึ้นกับงานห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 31 แห่ง มีความพร้อมที่จะสร้างข่ายงาน ห้องสมุดและสารนิเทศ เนื่องจากผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของข่ายงานห้องสมุดและสารนิเทศ โดยทั้งผู้บริหารและบรรณารักษ์มีความเห็นสอดคล้องว่า ข่ายงานควรมีเป้าหมายเพื่อสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับข่ายงานอื่นๆ ได้ และมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลทางวิชาการในสาขาวิชาต่างๆ ของสถาบัน และจากการประเมินแบบจำลองข่ายงาน ห้องสมุดและสารนิเทศสำหรับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยบรรณารักษ์ให้ความเห็นว่าควรใช้โครงสร้างข่ายงานแบบผสมผสาน โดยแบ่งกลุ่มห้องสมุดตามสาขาวิชาหลักของคณะ/วิทยาเขต และพิจารณาเลือกห้องสมุดที่มีความพร้อมที่สุด เป็นศูนย์กลางในโครงสร้างข่ายงานรูปดาว ในขณะที่เดียวกันศูนย์กลางของแต่ละกลุ่มสามารถติดต่อเชื่อมโยงกันได้

ฉัตรอรุณ เหมฤดี. “การประเมินระบบห้องสมุดอัตโนมัติอินโนแพคในเครือข่ายห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2542.

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระบบห้องสมุดอัตโนมัติอินโนแพค (INNOPAC) ในเครือข่ายห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยระบบงานหลัก 11 ระบบ คือ ระบบงานจัดหาทรัพยากร ระบบงานสิ่งพิมพ์ ต่อเนื่อง ระบบงานทำรายการ ระบบงานควบคุมแฟ้มหลักฐาน ระบบงานยืม-คืน ระบบงานยืม-คืนระหว่างห้องสมุด ระบบงานหนังสือสำรอง ระบบงานสืบค้นรายการออนไลน์ ระบบงานค้นรายการออนไลน์รูปแบบกราฟิก ระบบงานจัดการระบบ และระบบงานโอนถ่ายแฟ้มข้อมูล โดยเปรียบเทียบความสามารถในการทำงานที่กำหนดไว้ในแต่ละระบบกับความสามารถในการทำงานระบบตามทัศนะของผู้มีสิทธิ์ใช้ระบบ สมมุติฐานมีดังนี้คือ ระบบงานทุกระบบในระบบห้องสมุดอัตโนมัติอินโนแพคที่ใช้ในเครือข่ายห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สามารถทำได้ตามทัศนะของผู้มีสิทธิ์ใช้งาน มากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ เมื่อเปรียบเทียบกับความสามารถของระบบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจโดยส่งแบบสอบถามไปให้บรรณารักษ์ นักเอกสารสนเทศ และเจ้าหน้าที่ผู้มีสิทธิ์ใช้งานระบบห้องสมุดอัตโนมัติอินโนแพคในเครือข่ายห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 168 คน ผลการวิจัยพบว่าผู้ปฏิบัติงานมีความเชื่อมั่นว่าระบบงานหลัก 10 ระบบใน ห้องสมุดอัตโนมัติอินโนแพคที่ใช้ในเครือข่ายห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สามารถทำงานได้ตามทัศนะมากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ เมื่อเทียบกับความสามารถของระบบ ยกเว้นระบบสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 79.96 เปอร์เซ็นต์.

เฉลิมศรี กาหยี. “ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อตราชนิที่กำหนดโดยศัพท์ควบคุมและศัพท์อิสระ.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

งานวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อสร้างฐานข้อมูลบทความวารสารทางการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือศึกษาความ
พึงพอใจของผู้ใช้ต่อตราชนิประเภทศัพท์ควบคุมและศัพท์อิสระ และปัญหาในการใช้ศัพท์ตราชนิทั้ง 2 ประเภท ของผู้ใช้ที่
เป็นนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ฐานข้อมูลส่วนใหญ่เป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การค้นฐานข้อมูลมาก่อนในการค้นข้อมูลนั้น จำนวนคำศัพท์ที่ผู้ใช้คิดว่าสามารถใช้เป็นคำค้น
ในเรื่องที่ต้องการได้ มีมากกว่าจำนวนศัพท์ควบคุมที่ผู้ใช้เลือกใช้ แต่น้อยกว่าจำนวนศัพท์อิสระที่ผู้ใช้เลือกใช้ เวลาที่ใช้ใน
การค้นคืนด้วยศัพท์อิสระสูงกว่าการค้นคืนด้วยศัพท์ควบคุมเล็กน้อย สำหรับผลการค้นคืนด้วยศัพท์ควบคุมและศัพท์อิสระ
นั้น มีจำนวนใกล้เคียงกัน แต่การค้นด้วยศัพท์อิสระ ได้ผลการค้นที่ตรงกับความต้องการสูงกว่าการค้นด้วยศัพท์ควบคุม
โดยส่วนรวมแล้วผู้ใช้มีความพึงพอใจต่อผลการค้นด้วยศัพท์ตราชนิทั้ง 2 ประเภท ในระดับปานกลาง และมีความพึงพอใจ
ต่อศัพท์ควบคุมในระดับปานกลาง แต่มีความพึงพอใจต่อศัพท์อิสระในระดับมาก ผู้ใช้ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ปัญหาใน
การใช้ศัพท์ควบคุม คือ คำศัพท์ในฐานข้อมูลมีให้เลือกน้อย ส่วนศัพท์อิสระนั้น ผู้ใช้จำนวนหนึ่งเห็นว่าปัญหาคือ คำศัพท์ที่
ต้องการไม่มีในฐานข้อมูล

ชนิดตา โกวิทวที. “ความต้องการของนิสิตคณะอักษรศาสตร์ในการใช้บริการห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ห้องสมุด ความต้องการและปัญหา ในการใช้บริการห้องสมุดคณะ
อักษรศาสตร์ของนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการค้นหาสิ่งที่ต้องการไม่พบ มี
ส่วนทำให้นิสิตจำนวนสูงสุด (32 เปอร์เซ็นต์) เข้าใช้ห้องสมุดน้อยกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์ นิสิตมีวัตถุประสงค์ในการใช้ ห้อง
สมุด คือ เพื่อใช้หนังสือ ทำการบ้านและทบทวนบทเรียน บริการที่ใ้มากที่สุด คือ บริการถ่ายเอกสารและบริการจ่าย-รับ
ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่ใ้มากที่สุด คือหนังสือทั่วไปภาษาไทย สาขาของสิ่งพิมพ์ที่ใ้มากที่สุด คือ ภาษาและวรรณคดี นอกจากนี้ยังพบ
ว่าฐานะชั้นปีและสาขาวิชาที่นิสิตเลือกเรียนเป็นวิชาเอกมีส่วนทำให้นิสิตใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน บริการที่นิสิตต้องการมาก
คือบริการถ่ายเอกสารและบริการจ่าย-รับ บริการที่นิสิตต้องการให้ห้องสมุดจัดเพิ่มขึ้น คือมุมสบายสำหรับนั่งอ่านหนังสือ
บริการโสตทัศนวัสดุ ที่นั่งอ่านเฉพาะบุคคล บริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง บริการจัดทำสารระสังเขป และบริการ
จัดทำกฤตภาค ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่นิสิตต้องการมาก คือ พจนานุกรม หนังสือทั่วไปภาษาไทย นวนิยายหรือ เรื่องสั้น
หนังสือทั่วไปภาษาต่างประเทศ วารสารเพื่อความบันเทิงภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย สาขา
ของสิ่งพิมพ์ที่นิสิตต้องการมาก คือภาษาและวรรณคดี ความรู้ทั่วไป ปัญหาที่นิสิตประสบมาก ได้แก่การมีผู้อื่นยืมหนังสือ
ทั่วไปและหนังสืออ่านนอกเวลาไปอ่านก่อน การรอถ่ายเอกสารนาน และที่นั่งอ่านมีน้อย

ทัศนีย์ ทองศิริ. “ประสิทธิผลของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2513 - 2518.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

การวิจัยเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ รวมทั้งปัญหาเรื่อง การเรียน การสอน การนำประโยชน์ของความรู้ที่ได้รับจากภาควิชาไปใช้ในการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหาและอุปสรรค เพื่อ รวบรวมข้อเสนอนี้แตกต่างๆ เสนอต่อภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าภายหลังจาก สำเร็จการศึกษาจากภาควิชาบรรณารักษศาสตร์แล้ว บัณฑิตส่วนใหญ่ได้เข้ารับราชการโดยทำงานในห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย (34.69%) รองลงมาได้แก่ห้องสมุดโรงเรียน (30.61%) และห้องสมุดเฉพาะ (24.49%) ตำแหน่งต่างๆ ที่สำคัญคือ บรรณารักษ์ (50.00%) และอาจารย์ที่ปฏิบัติงานด้านห้องสมุด (30.62%) สำหรับตำแหน่งงานที่มีจำนวนน้อยที่สุดได้แก่ ผู้ช่วยบรรณารักษ์ พนักงานธุรการ และผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 1.02 สำหรับการปฏิบัติงานใน ห้องสมุดประเภทต่างๆ บัณฑิตได้นำความรู้ที่ได้รับจากภาควิชาไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยระดับปานกลางและมาก วิชาที่บัณฑิตนำไปใช้ประโยชน์ส่วนใหญ่เป็นวิชาด้านเทคนิคและบริการ ด้านปัญหาปรากฏว่า บัณฑิตประสบปัญหาใน การปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยระดับปานกลางซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับห้องสมุดในเรื่องหนังสือและวัสดุการอ่าน อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการทำงาน บัณฑิตประสบปัญหาน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา และความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน เกี่ยวกับความเห็นต่อการดำเนินงานของภาควิชา บัณฑิตส่วนใหญ่มีความต้องการให้ ภาควิชาดำเนินการด้านวิชาการมากที่สุด คือเพิ่มการสอนวิชาการจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน นอกจากนี้ บัณฑิตต้องการให้ภาควิชาทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข่าวสารให้แก่นักศึกษาเก่า เช่น จัดทำเอกสาร บรรณารักษศาสตร์ออกเป็นประจำ และเพิ่มการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของภาควิชาโดยเฉพาะด้านวิชาการแก่นักศึกษา เก่า

ทิพวรรณ กาลกฤษณ์. “ความตระหนักและทัศนคติของอาจารย์ในเรื่องบริการตอบคำถามของหอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องนี้มี 3 ประการคือ 1) ศึกษาความตระหนักของอาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในเรื่องบริการตอบคำถามของหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ 2) ศึกษาการใช้และจุดประสงค์ในการใช้บริการตอบ คำถามของอาจารย์ 3) ศึกษาทัศนคติความต้องการและความพึงพอใจของอาจารย์ที่มีต่อบริการตอบคำถาม สมมุติฐานในการวิจัยมีดังนี้ 1) อาจารย์ส่วนใหญ่มีความตระหนักในบริการตอบคำถามที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ความตระหนักของอาจารย์เรื่องบริการตอบคำถามแตกต่างกัน 2) ทัศนคติของอาจารย์ที่มีต่อบริการตอบคำถามอยู่ในระดับดี ผลการวิจัยพบว่า 1) อาจารย์ส่วนใหญ่ (77.6%) ใช้บริการตอบคำถามนานๆ ครั้งโดยจุดประสงค์ที่สำคัญที่สุดเพื่อค้นหาข้อ สอนเทศประกอบการสอน 2) เมื่ออาจารย์ประสบปัญหาการใช้ห้องสมุด อาจารย์ส่วนใหญ่จะขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์ หรือเจ้าหน้าที่บริการตอบคำถาม รองลงมาคือการอ่านป้ายคำแนะนำคู่มือการใช้ห้องสมุด3) จากการศึกษาความตระหนัก ถึงบริการตอบคำถามของอาจารย์พบว่าบริการตอบคำถาม 7 บริการได้แก่ บริการตอบคำถามที่โต๊ะบริการ บริการหนังสือ จอง บริการแนะนำการใช้ห้องสมุดอย่างเป็นทางการ บริการหนังสือจอง บริการแนะนำการใช้ห้องสมุดอย่างเป็นทางการ บริการแนะนำวิธีรวบรวมบรรณานุกรม การทำรายงานและวิทยานิพนธ์ บริการขอถ่ายเอกสารจากบทความหนังสือที่มีใน

ห้องสมุดต่างประเทศ บริการขอสารระสังเขปและเอกสารจากห้องสมุดอื่นภายในประเทศ และ پایนิเทศเป็นบริการที่มีจำนวนผู้ตระหนักถึงปานกลาง 4) เมื่อพิจารณาจำนวนผู้ตระหนักถึงบริการตอบคำถามจำแนกตามกลุ่มตัวแปรอิสระต่างๆ พบว่า ความแตกต่างของสาขาวิชา ตำแหน่งทางวิชาการ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย อัตราความถี่ของการใช้บริการตอบคำถาม และจุดประสงค์ในการใช้บริการตอบคำถาม มีผลทำให้จำนวนผู้ตระหนักถึงบริการตอบ คำถามแต่ละบริการแตกต่างกัน ผลจากการศึกษาข้อนี้สนับสนุนสมมุติฐาน 5) อาจารย์มีความเห็นพ้องว่าบริการตอบ คำถามเป็นประโยชน์มากต่อการปฏิบัติงานและมีความพึงพอใจต่อการให้บริการ ข้อค้นพบนี้สนับสนุนสมมุติฐาน นอกจากนี้ อาจารย์ต้องการให้ห้องสมุดกลางจัดบริการค้นหาและรวบรวมข้อสนเทศเพื่อการวิจัย และการทำสำเนาหน้า สารบาญวารสารทางวิชาการฉบับล่าสุดส่งไปตามภาควิชาและคณะ

นฤมล ชินะกุลวัฒนา. "การใช้วารสารสารระสังเขปและดรรชนีของนักศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิกในมหาวิทยาลัยมหิดล." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

วัตถุประสงค์การวิจัยคือศึกษา 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้วารสารสารระสังเขปและดรรชนีของนักศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิกในมหาวิทยาลัยมหิดล 2) ปริมาณการใช้วารสารประเภทนี้แต่ละรายการที่ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยมหิดลบอกรับ และ 3) วิธีการและลักษณะการใช้ รวมทั้งสำรวจปัญหาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการใช้วารสารประเภทนี้ สมมุติฐานในการวิจัยมี สมมุติฐานหลัก นักศึกษาต่างระดับกันใช้วารสารสารระสังเขปและดรรชนีปริมาณต่างกัน และนักศึกษาต่างสาขากันใช้วารสารสารระสังเขปและดรรชนีรายการต่างๆ ในการค้นข้อสนเทศในอันดับที่ต่างกัน สมมุติฐานรอง นักศึกษาต้องการใช้วารสารสารระสังเขปและดรรชนีฉบับทันสมัยกับฉบับล่วงเวลาไม่แตกต่างกัน นักศึกษาต่างระดับกันประสบปัญหาในการใช้วารสารสารระสังเขปและดรรชนีไม่ต่างกัน และ นักศึกษาที่มีภูมิหลังในการใช้วารสารสารระสังเขปและดรรชนีต่างกัน จะประสบปัญหาในการใช้ต่างกัน ผลการวิจัยสรุปว่า 1) นักศึกษาต่างสาขาใช้วารสารสารระสังเขปและดรรชนีฉบับทันสมัย และฉบับล่วงเวลาไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาส่วนนี้สนับสนุนสมมุติฐาน ส่วนนักศึกษาต่างระดับต้องการใช้วารสารประเภทนี้ 2) นักศึกษาต่างระดับกันใช้วารสาร สารระสังเขปและดรรชนีบางรายการในปริมาณที่แตกต่างกัน และบางรายการใช้ในปริมาณไม่แตกต่างกัน โดยเฉพาะมีการใช้ในปริมาณน้อย และรายการที่มีการเลือกใช้แพร่หลาย ได้แก่ Biological Abstracts, Chemical Abstracts, Current Contents, Index Medicus, Physics Abstracts และ Science Citation Index 3) นักศึกษาต่างสาขาเลือกใช้วารสารสารระสังเขปและดรรชนีรายการนั้นๆ ครอบคลุม ผลการศึกษาประเด็นนี้สนับสนุนสมมุติฐาน 4) จากการศึกษาค้นคว้า พบว่านักศึกษาต่างระดับการศึกษาประสบปัญหาต่างๆ ในการใช้ไม่แตกต่างกัน ข้อค้นพบนี้สนับสนุนสมมุติฐาน และโดยเฉลี่ยนักศึกษาทั้ง 3 ระดับประสบปัญหามากคือไม่สามารถค้นหาต้นฉบับของเอกสารที่ระบุในวารสารสารระสังเขปและดรรชนีในห้องสมุดที่ใช้ได้เป็นประจำได้ และวารสารสารระสังเขปและดรรชนีบางรายการใช้ยากเกินไป 5) นักศึกษาที่มีภูมิหลังในการใช้วารสารสารระสังเขปและดรรชนีต่างต่างกันจะประสบปัญหารายการต่างๆ ในการใช้ไม่แตกต่างกัน ผลจากการศึกษาประเด็นนี้มีขัดแย้งสมมุติฐาน และปัญหาที่นักศึกษาที่มีภูมิหลังในการใช้แตกต่างกันประสบมาก ได้แก่ ผู้ใช้ไม่สามารถหาต้นฉบับของเอกสารที่ระบุในวารสารสารระสังเขปและดรรชนีในห้องสมุดที่ใช้ประจำได้ และวารสารสารระสังเขปและดรรชนีในห้องสมุดที่ใช้ประจำได้ และวารสารสารระสังเขปและดรรชนีในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ

นิภา ชินพงษ์. “การใช้และความต้องการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุดบริติชเคาน์ซิล.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้ห้องสมุดของผู้ใช้ ศึกษาการใช้และความต้องการใช้ทรัพยากรของ
ห้องสมุดในด้านประเภทและตามเนื้อหาสาขาวิชาของผู้ใช้ห้องสมุดบริติชเคาน์ซิล ผลการวิจัยสรุปว่าผู้ใช้ห้องสมุดเป็น
หญิงมากกว่าชายอายุระหว่าง 21-25 ปีมากที่สุด ซึ่งเป็นผู้กำลังศึกษามากกว่าผู้ทำงานสำหรับผู้กำลังศึกษาส่วนมากกำลัง
ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และผู้ทำงานส่วนมากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยประกอบอาชีพเป็นลูกจ้าง รับจ้าง
และพนักงานของบริษัทมากที่สุด วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดคือเพื่อใช้หนังสือวิชาการและยืมหนังสือไปอ่านที่บ้าน ผู้
ใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง โดยเฉพาะมาช่วงเย็น 16.00 - 19.00 น. มากที่สุด ประเภทของทรัพยากรที่ต้องการใช้ใ
ระดับมากคือโสตทัศนวัสดุที่เป็นเทปฝึกภาษา วีดิโอเทป และหนังสือวิชาการ เนื่องจากผู้ใช้ห้องสมุดต้องการที่จะปรับปรุง
ฝึกฝนตนเองในด้านภาษาอังกฤษ ดังนั้นภาษาศาสตร์ (ภาษาอังกฤษ การเรียนการสอนและการฝึกภาษา) เป็น เนื้อหา
สาขาวิชาที่ผู้ใช้มีความต้องการในระดับมาก ผู้ใช้ต้องการให้เพิ่มจำนวนหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร และหนังสือวิชา
การในสาขาวิชาภาษาอังกฤษ การจัดการธุรกิจ คอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี วิศวกรรม และวิชาความรู้ทั่วไป
และวิชาการทางด้านสังคมศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ และหนังสือนวนิยาย
เล่มใหม่ๆ นอกจากนี้ผู้ใช้ต้องการให้ขยายห้องสมุด เพิ่มจำนวนที่นั่งฟังเทป ที่นั่งสำหรับชมวีดิโอ และที่นั่งสำหรับอ่าน
หนังสือ รวมทั้งปรับปรุงระเบียบการให้ยืมเทปและวีดิโอลับบ้านได้

เนตร โพธิ์เขียว. “ความพึงพอใจของผู้ใช้ฐานข้อมูลงานวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การใช้และความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อโครงสร้างฐานข้อมูล
การแสดงผลข้อมูล ศัพท์ดรรชนี และเวลาที่ใช้ในการสืบค้น 2) ประสิทธิภาพของระบบการจัดเก็บและค้นคืน 3) ปัญหาใ
การใช้บริการของผู้ใช้บริการสืบค้นสารนิเทศข้อมูลงานวิจัย สมมติฐานของการวิจัยมีดังนี้ 1) ผู้ใช้มีความพึงพอใจต่อโครง
สร้างฐานข้อมูลและการแสดงผลข้อมูล 2) การค้นคืนด้วยศัพท์อิสระต้องใช้เวลาในการค้นมาก 3) ถ้าค่า Recall มีค่าสูง
ค่า Precision จะต่ำ และถ้าค่า Recall มีค่าต่ำ ค่า Precision จะสูง และ 4) สาขางานวิจัยในฐานข้อมูลสนองความ
ต้องการของผู้ใช้ได้ในระดับปานกลาง การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีเครื่องมือประกอบด้วย ฐานข้อมูลงานวิจัยที่ใช้
โปรแกรม BRS/Search Release 6.1 จำนวน 6,887 ระเบียบ แบ่งเป็น 10 สาขาวิชา แบบประเมินผล แบบฟอร์มการใช้
บริการ คู่มือการสืบค้น และตารางคำค้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การประเมินฐานข้อมูลมี 4 กลุ่ม คือ อาจารย์ 17 คน นัก
วิจัย 20 คน ช่างราชการ 38 คน และนิสิตระดับปริญญาโท 30 คน รวม 105 คน

ผลการวิจัยพบว่าผู้ประเมินส่วนใหญ่มีความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อโครงสร้างฐานข้อมูลในระดับมาก
ส่วนรูปแบบการแสดงผลข้อมูลทางหน้าจอ และการแสดงผลทางเครื่องพิมพ์ผู้ประเมินมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
การค้นคืนด้วยศัพท์อิสระพบว่าใช้เวลาน้อย ส่วนการหาความสัมพันธ์ของค่า Recall และค่า Precision ปรากฏว่ามีความ
สัมพันธ์กันในทางเดียวกัน คือถ้าค่า Recall มีค่าสูง ค่า Precision จะสูงตาม สำหรับสาขางานวิจัยที่แบ่งไว้ 10 สาขาวิชา ผู้
ประเมินมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

เปี่ยมสุข พุ่งกาวิ. “ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการซีดี-รอมในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ ความพึงพอใจและปัญหาในการใช้
บริการของผู้ใช้บริการซีดี-รอมในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 16 แห่ง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลระหว่าง
เดือนกรกฎาคม-ตุลาคม พ.ศ.2533 ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 477 ชุด ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้บริการกลุ่มใหญ่คือ
นักศึกษาปริญญาโทที่มาใช้บริการซีดี-รอม เพื่อวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยเคยใช้บริการซีดี-รอมมาแล้วมากกว่า 3 ครั้ง
ด้วยการให้บรรณารักษ์เป็นผู้ค้นข้อมูลให้บริการ และฐานข้อมูลที่มีผู้ใช้บริการมากที่สุดได้แก่ MEDLINE, ERIC และ DAO
สรุปผลวิจัยได้ดังนี้ ผู้ใช้บริการกลุ่มใหญ่พึงพอใจในการใช้บริการซีดี-รอมและผลการสืบค้นในระดับมาก โดยทั่วไปแล้ว
ผู้ใช้ไม่มีปัญหาในการใช้บริการซีดี-รอม แต่ประสบปัญหาในการติดตามเอกสารฉบับสมบูรณ์จากแหล่งข้อมูลทั้งใน
ประเทศและต่างประเทศในระดับปานกลาง รวมทั้งพึงพอใจจะใช้บริการซีดี-รอมมากกว่าการค้นข้อมูลจากสิ่งพิมพ์
นอกจากนี้ผู้ใช้บริการเห็นด้วยในระดับน้อย หากห้องสมุดจะเลิกซื้อสิ่งพิมพ์ในกรณีที่ข้อมูลมีฐานข้อมูลซีดี-รอมใช้แทนแล้ว
โดยเห็นว่าห้องสมุดควรให้บริการทั้งฐานข้อมูลซีดี-รอมและสิ่งพิมพ์

ผลิวัลย์ รองสวัสดิ์. “การศึกษาความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดคณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2519.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความสนใจในการอ่านโดยทั่วไป และการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา รวมทั้ง
ความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับบริการต่างๆ ของห้องสมุดที่นักศึกษาใช้เป็นประจำ เพื่อ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการใช้
ห้องสมุดของนักศึกษา และเป็นแนวทางสำหรับห้องสมุดในการจัดหาวัสดุสิ่งพิมพ์เพื่อการอ่าน การศึกษาและจัดบริการ
อื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป ผลการวิจัยสรุปจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดได้ดังนี้ นักศึกษามหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์จำนวนมากที่สุด มีความเห็นว่าทั้งการอ่านและการใช้ห้องสมุดมีความสำคัญต่อการศึกษาระดับ
มหาวิทยาลัยมาก นักศึกษาจึงใช้เวลาว่างด้วยการอ่านหนังสือ วารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์เพื่อให้มีความรู้
กว้างขวางยิ่งขึ้น และถ้าไม่มีสิ่งพิมพ์อยู่ในครอบครอง นักศึกษาจะยืมจากห้องสมุด นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกหนังสืออ่าน
โดยพิจารณาคุณวุฒิของผู้เขียนเป็นหลัก สำหรับวารสาร นักศึกษาชอบอ่านวารสารด้านบันเทิงมากกว่าสารคดี และ
หนังสือพิมพ์เป็นสิ่งพิมพ์ที่นักศึกษาจำนวนมากที่สุดใช้ ในด้านสภาพการใช้ห้องสมุดปรากฏว่า นักศึกษาจำนวนมากมี
ความคิดเห็นว่าการเข้าห้องสมุดเป็นสิ่งที่ดี แต่นักศึกษาเข้าห้องสมุดน้อยครั้ง และมีวัตถุประสงค์เพื่อยืมหนังสือมากที่สุด ห้อง
สมุดที่นักศึกษาใช้ประจำปีมี 3 แห่ง คือ ห้องสมุดจอห์นเอฟเคนเนดี ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ และห้องสมุดคณะ
วิศวกรรมศาสตร์ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าห้องสมุดมีวัสดุสิ่งพิมพ์น้อย สถานที่ของห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์และ
ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์คับแคบ ข้อเสนอแนะ นักศึกษาควรขยายขอบเขตการอ่าน ไม่ควรอ่านเฉพาะหนังสือ
ประกอบการเรียนเท่านั้น และควรใช้บริการอื่นๆ ของห้องสมุดนอกเหนือจากบริการยืมด้วย ห้องสมุดทั้ง 3 แห่ง ควร
ร่วมมือกันพิจารณาจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยเฉพาะชักจูงให้นักศึกษาใช้วัสดุการอ่านในห้องสมุดให้กว้างขวาง
กว่าเดิม

พินดา สมประจบ. “ทัศนะของผู้บริหารห้องสมุดและบรรณารักษ์ห้องสมุด สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลที่มีต่อมาตรฐานห้องสมุดสถานศึกษา เพื่อการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี พ.ศ. 2535.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นการศึกษาทัศนะการใช้และไม่ใช้มาตรฐานห้องสมุดของผู้บริหารห้องสมุดและบรรณารักษ์ห้องสมุด สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล รวมทั้งเปรียบเทียบสภาพห้องสมุดกับมาตรฐานเชิงปริมาณ วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามส่งไปให้ผู้บริหารห้องสมุดจำนวน 41 คน และบรรณารักษ์ จำนวน 40 คน ในห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 41 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารห้องสมุดและบรรณารักษ์ส่วนใหญ่เห็นว่ามาตรฐาน มีความเหมาะสม ทั้งมาตรฐานทั่วไปและมาตรฐานเชิงปริมาณ วัตถุประสงค์การใช้มาตรฐานคือ เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในการให้ความสนับสนุน และพัฒนาห้องสมุดให้บรรลุเป้าหมาย ส่วนสภาพห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ต่ำกว่ามาตรฐานเชิงปริมาณทุกด้าน ได้แก่ 1) จำนวนวัสดุสารนิเทศ 2) บุคลากร 3) อาคารห้องสมุดและครุภัณฑ์ และ 4) งบประมาณ.

พวงเพ็ญ พงศ์ธินสาร. “การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์สำหรับงานตรวจวินิจฉัยสารภาษาไทยทางการแพทย์: โครงการทดลอง.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530

วิทยานิพนธ์นี้เป็นโครงการทดลองมีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) วิเคราะห์ ออกแบบและสร้างระบบการจัดเก็บและค้นคืนตรวจวินิจฉัยสารภาษาไทยทางการแพทย์ โดยใช้ไมโครคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูป Thai dBase III ในการประมวลผลและ 2) ประเมินผลที่ได้จากระบบกับกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นบทความที่คัดเลือกจากวารสารภาษาไทยทางการแพทย์จำนวน 200 บทความ ซึ่งนำมาทำตรวจวินิจฉัย โดยใช้ไมโครคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูป Thai dBASE III ในการประมวลผล ผลผลิตที่ได้จากการทดลองโดยระบบออนไลน์มี 5 ประการคือ รายการตรวจวินิจฉัย ตรวจวินิจฉัยผู้แต่ง ตรวจวินิจฉัยคำสำคัญในชื่อเรื่อง และ ตรวจวินิจฉัยคำสำคัญในเนื้อหา นอกจากนี้ยังสามารถแสดงผลลัพธ์ได้ทั้งทางจอภาพและทางเครื่องพิมพ์ ส่วนในการค้นข้อมูลโดยระบบออนไลน์สามารถค้นโดยใช้ตัวค้น 4 รายการคือ ชื่อผู้แต่ง หัวเรื่อง คำสำคัญในชื่อเรื่อง และคำสำคัญในเนื้อหา รวมทั้งสามารถใช้วิธีการค้นแบบ Boolean operator ได้ การประเมินผลที่ได้จากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มคือ ผู้ใช้ห้องสมุด บรรณารักษ์ นักวิเคราะห์ระบบและ/หรือโปรแกรมเมอร์ โดยผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ จากการสังเกตการณ์พบว่าระบบนี้สามารถทำงานได้ทุกหมวดการทำงาน ผลลัพธ์ที่ได้สามารถแสดงได้ทั้งทางจอภาพและเครื่องพิมพ์ ผู้ใช้ระบบสามารถค้นเรื่องที่ต้องการได้จากตัวค้น 4 รายการ และใช้วิธีการค้นแบบ Boolean operator ได้ สำหรับในด้านความพึงพอใจที่มีต่อระบบมีดังนี้ ผู้ใช้ ห้องสมุดและบรรณารักษ์มีความพึงพอใจต่อผลผลิตที่ได้จากระบบออนไลน์อยู่ในระดับมาก ส่วนนักวิเคราะห์ระบบและ/หรือโปรแกรมเมอร์มีความพึงพอใจต่อผลผลิตที่ได้จากระบบออนไลน์ปานกลาง และกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ระบบทั้ง 3 กลุ่มมีความพึงพอใจต่อการ ใช้ Boolean operator เป็นกลยุทธ์ในการค้นอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ใช้ห้องสมุดและบรรณารักษ์มีความพึงพอใจต่อผลผลิตที่ได้จากระบบออนไลน์ในระดับมาก

พัชรพร เปรมสมิทธิ์. “แนวคิดในการจัดตั้งข่ายงานห้องสมุดทหาร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางในการจัดตั้งเครือข่ายห้องสมุดทหาร โดยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลใน ห้อง
สมุดทหาร 52 แห่ง เพื่อศึกษาสภาพและการดำเนินงานในด้านการบริการ งานเทคนิค งานบริการ ทรัพยากร สาร
นิเทศ การใช้เทคโนโลยี และความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของห้องสมุดทหาร และกำหนด
แนวคิดในการจัดตั้งข่ายงานห้องสมุดทหาร ผลการสำรวจดังกล่าวพบว่า ประเภทของห้องสมุดทหารส่วนใหญ่เป็นห้องสมุด
เฉพาะ/ศูนย์เอกสาร หรือศูนย์สารนิเทศ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีวุฒิบรรณารักษศาสตร์ ในขณะที่เจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่ไม่
มีวุฒิบรรณารักษศาสตร์ งบประมาณส่วนใหญ่มาจากงบประมาณแผ่นดินซึ่งนำไปจัดหารวารสารภาษาอังกฤษเป็น
จำนวนมาก จากการประเมินทรัพยากรสารนิเทศโดยใช้เกณฑ์พิจารณาของ RLG Conspectus แล้วพบว่าทรัพยากรสาร
นิเทศส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ และระดับข้อมูลพื้นฐาน ห้องสมุดส่วนน้อยมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ปัญหาและอุปสรรค
คือมีงบประมาณและทรัพยากรสารนิเทศไม่เพียงพอ ห้องสมุดทหารจำนวน 29 แห่ง มีส่วนร่วมในกิจกรรมความร่วมมือ
ระหว่างห้องสมุด และมีบางห้องสมุดร่วมมือกันในการจัดทำสรายการ/รายชื่อหนังสือ วารสาร และ สื่อทัศนวัสดุ ใน
การวิจัยนี้ได้เสนอ แบบจำลองของข่ายงานห้องสมุดทหาร ซึ่งครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ โครงสร้าง หน้าที่และกิจกรรม
ลักษณะความร่วมมือ ลำดับงานในข่ายงาน บุคลากร การดำเนินงาน สถานที่ และงบประมาณ ตามความ คิดเห็นของ
บรรณารักษ์ห้องสมุดทหาร

พัชรีย์ พันดาวงษ์. “การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บและค้นคืนวัสดุจดหมายเหตุของโครงการจดหมายเหตุ
มหาวิทยาลัยศิลปากร.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ 3 ประการ ได้แก่ 1. สร้างระบบการจัดเก็บและค้นคืนวัสดุจดหมายเหตุ
ของโครงการจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยศิลปากร 2. สืบค้นความพึงพอใจของผู้ใช้ฐานข้อมูลดังกล่าวทั้งผู้ใช้ที่เป็น
บรรณารักษ์ นักวิเคราะห์ระบบ รวมทั้งผู้ใช้บริการห้องสมุด 3. ประเมินประสิทธิภาพการทำงานของระบบทั้งด้าน recall
และ precision ผู้วิจัยได้ทดลองสร้างฐานข้อมูลจดหมายเหตุด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Mini-Micro CDS/ISIS 2.3 โดย
พัฒนาให้ระบบสามารถแสดงผลภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง ผลการทดลองใช้ระบบพบว่า สามารถนำไปดำเนินการจัด
เก็บและค้นคืนวัสดุจดหมายเหตุของโครงการจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยศิลปากรได้เป็นอย่างดี โดยได้รับการยืนยันจาก
การประเมินความพึงพอใจในการใช้และการประเมินประสิทธิภาพระบบ

มารศรี ลือประเสริฐ. “พฤติกรรมการอ้างถึงของคณาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

วัตถุประสงค์มี 3 ประการคือศึกษาพฤติกรรมการอ้างถึงเพื่อประกอบการเขียนงานวิชาการของอาจารย์ประจำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศึกษาประเภทของเอกสารที่อาจารย์ใช้เพื่อการอ้างถึง และศึกษาแหล่งเก็บเอกสารที่อาจารย์ใช้เพื่อการอ้างถึง สมมุติฐานในการวิจัยคือ 1) อาจารย์จะศึกษาเอกสารอ้างอิงที่จำเป็นต้องใช้สำหรับงานเขียนขึ้นนั้น โดยตรงอย่างละเอียดถี่ถ้วน 2) วารสารเป็นประเภทของเอกสารที่อาจารย์ใช้เพื่อการอ้างถึงมากที่สุดสำหรับงานเขียนทาง วิชาการประเภทบทความและ 3) เอกสารอ้างอิงที่อาจารย์ใช้เพื่อการอ้างถึงเป็นเอกสารส่วนตัวมากที่สุด ผลการวิจัยสรุป ว่า 1) อาจารย์ส่วนใหญ่ (97.65%) อ้างถึงเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในงานเขียนทางวิชาการด้วยเหตุผลที่ว่าเพื่อเป็นการยืนยันว่า ข้อมูลเท็จจริงนั้นถูกต้อง 2) อาจารย์จะศึกษาเอกสารอ้างอิงที่สำคัญหรือจำเป็นต้องใช้สำหรับงานเขียนทางวิชาการขึ้นนั้น โดยตรงอย่างละเอียดถี่ถ้วน ดังมีจำนวนสูงสุดคิดเป็น 89.20 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งการศึกษานี้สนับสนุนสมมุติฐาน 3) ผลการวิจัยพบว่าการอ้างถึงเอกสารที่ไม่ได้ศึกษาจริง 2.85 เปอร์เซ็นต์ ของเอกสารที่อ้างถึงทั้งหมด โดยมีเหตุผลในการ อ้างถึงที่มีผู้ตอบมากที่สุด คือ เนื่องจากอาจารย์ผู้เขียนได้ชื่อพร้อมบรรณานุกรมของเอกสารมาแต่ค้นตัวเล่มไม่พบ ซึ่งเมื่อ พิจารณาชื่อเรื่องแล้วเห็นว่ามีความสัมพันธ์กับเรื่องที่เขียน ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการ เลือกรวบรวม จัดหาเอกสาร ตลอดจนการใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อให้สอดคล้องตรง ตามความต้องการของคณาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาลี ล้ำสกุล. “ทัศนคติของผู้ใช้ซีดี-รอมและสิ่งพิมพ์ในงานบริการสารสนเทศ.” การวิจัยอิสระระดับประกาศนียบัตร บัณฑิตชั้นสูง สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์การเลือกใช้ ความพึงพอใจในการใช้ซีดี-รอมและสิ่งพิมพ์ของ ผู้ใช้ในงานบริการสารสนเทศ สมมุติฐานการวิจัย คือ ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความต้องการ นิยมเลือกใช้และพึงพอใจที่จะใช้ ซีดี-รอมมากกว่าสิ่งพิมพ์ในงานบริการสารสนเทศ ในการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 4 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะ แพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยแจกแบบสอบถาม แบบตรวจสอบ (Check-list) เป็นจำนวน 130 ฉบับ ได้รับคืน 102 ฉบับ นำมาประมวลผลได้ 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76.92

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ใช้บริการค้นคว้าจากคู่มือช่วยค้นคว้าทั้ง 4 แห่ง ซึ่งใช้ซีดี-รอม 74 คน ใช้สิ่งพิมพ์ 67 คน มีกลุ่มนิสิต นักศึกษาปริญญาโทใช้คู่มือช่วยค้นคว้าทั้ง 2 ประเภท เพื่อการวิทยานิพนธ์มากที่สุด ผู้ตอบแบบสอบถามที่เคย ค้นซีดี-รอมแล้วและต้องการค้นสิ่งพิมพ์ซ้ำมี 57 คน (85.00%) ในขณะที่ผู้ที่เคยค้นสิ่งพิมพ์แล้วและต้องการค้นซีดี-รอมมี 43 คน (58.11%) เหตุผลที่ผู้ใช้ต้องการค้นสิ่งพิมพ์ซ้ำ เพราะข้อมูลที่ได้จากซีดี-รอมมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความ ต้องการ 30 คน (41.67%) ในขณะที่ผู้ใช้ต้องการค้นซีดี-รอม ซ้ำเพราะข้อมูลที่ได้จากสิ่งพิมพ์น้อยไม่เพียงพอต่อความ ต้องการ 16 คน (24.62%) และผู้ใช้มีความพึงพอใจต่อผลการค้นของคู่มือช่วยค้นคว้าทั้ง 2 ประเภทใกล้เคียงกันซึ่งสามารถ สรุปได้ว่า ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความต้องการนิยมเลือกใช้และพึงพอใจที่จะใช้ซีดี-รอมมากกว่า สิ่งพิมพ์ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นชัดว่าผู้ใช้บริการยังคงต้องการ นิยมเลือกใช้และพึงพอใจที่จะใช้คู่มือช่วยค้นคว้าทั้งสอง ประเภทเพราะการใช้คู่มือทั้ง 2 ประเภทยังมีทั้งข้อดีและข้อเสีย

รัตนา เลิศสุกสว่าง. “พฤติกรรมการณ์การค้นเรื่องที่ผู้บรรยายและการค้นที่ขึ้นหนังสือ ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมการณ์การค้นเรื่องที่ผู้บรรยายและการค้นที่ขึ้นหนังสือ ของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิธีการวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์นักศึกษาค้นเรื่องที่ขึ้นหนังสือที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน สอบถามในด้านลักษณะของคำที่ใช้ค้น ขั้นตอนการค้น เวลาที่ใช้ ปัญหาและอุปสรรค และพฤติกรรมการณ์การค้นเรื่องที่ขึ้นหนังสือ ผลการวิจัยพบว่าในการค้นเรื่องที่ขึ้นหนังสือ นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ศัพท์อิสระมากกว่าศัพท์ควบคุม และคิดคำค้นที่มีความหมายตรงกับเรื่องที่ต้องการค้น รองลงมาคิดคำค้นที่มีความหมายกว้างกว่าเรื่องที่ต้องการค้น และ นักศึกษาส่วนมากใช้แต่หัวข้อใหญ่ นักศึกษาค้นพบหนังสือที่ต้องการโดยเฉลี่ยคนละ 3.28 เล่ม นักศึกษาจำนวนสูงสุด 50 คน (33.33%) ใช้เวลาค้นต่ำกว่า 5 นาที ส่วนการค้นเรื่องที่ขึ้นหนังสือ พบว่านักศึกษาค้นพบหนังสือส่วนใหญ่ใช้รายการชื่อหนังสือ ในการเข้าถึงขึ้นหนังสือ

ราม ป้อมทอง. “กระบวนการตัดสินใจเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ของผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

เป็นการศึกษากระบวนการตัดสินใจเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ของผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในด้านองค์การกับปัจจัยประกอบการตัดสินใจ เกณฑ์พิจารณาในการเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ขั้นตอนการตัดสินใจ และการประเมินการตัดสินใจ ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ที่ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการหอสมุดกลาง ของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นผู้ตัดสินใจเลือกระบบ ห้องสมุดอัตโนมัติ มาใช้ในการดำเนินงานของห้องสมุด จำนวน 22 คน และพบว่า สาเหตุสำคัญของการนำเทคโนโลยี สารนิเทศมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสารนิเทศแก่ผู้ใช้ ปัจจัยขององค์กรที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารห้องสมุด ได้แก่ งบประมาณ แผนงานของห้องสมุด และการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เกณฑ์พิจารณาในการเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ที่ผู้บริหารห้องสมุดให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด คือ คุณสมบัติของซอฟต์แวร์ สำหรับกิจกรรมที่ผู้บริหารห้องสมุดส่วนมากทำเป็นกิจกรรมที่ 1 คือ การวางแผน กำหนดความต้องการและขอบเขตของโครงการ และเมื่อเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ของผู้บริหารห้องสมุดทุกแห่งแล้วพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

ลลิตา กิตติประสาร. “การใช้ซีดี-รอมในการดำเนินงานจัดหมู่และทำรายการในห้องสมุด.” การวิจัยอิสระ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงการที่ใช้ซีดี-รอมในการจัดหมู่และทำรายการของห้องสมุด 4 แห่ง คือ หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และกองห้องสมุด สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ โดยผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการทำงานและเวลาที่ใช้ในการทำงานจัดหมู่และทำรายการหนังสือภาษาต่างประเทศโดยใช้ซีดี-รอม และใช้มือ ซึ่งคาดว่าผลงานวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่ปฏิบัติอยู่ให้ใช้เวลาสั้นที่สุด

วิธีการวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์บรรณารักษ์หัวหน้างานจัดหมู่และทำรายการของห้องสมุดทั้ง 4 แห่ง และใช้แบบบันทึกเวลาการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ โดยบันทึกการปฏิบัติงานวันละ 1 ครั้ง จำนวน 6 ครั้ง จากนั้นได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ซึ่งผลของการวิจัยโดยสรุปเป็นดังนี้ เวลาที่ใช้ในการจัดหมู่และทำรายการโดยใช้ซีดี-รอมเท่ากับ 7 นาที 13 วินาที ต่อ 1 เล่ม กองห้องสมุด สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ เป็นห้องสมุดที่ใช้เวลาน้อยที่สุด คือ 4 นาที 5 วินาทีต่อ 1 เล่ม และหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้เวลามากที่สุดคือ 11 นาที 8 วินาทีต่อ 1 เล่ม ส่วนเวลาโดยเฉลี่ยที่ใช้ในการจัดหมู่และทำรายการโดยใช้มือ เท่ากับ 11 นาที 44 วินาที โดยสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นห้องสมุดที่ใช้เวลาน้อยที่สุด คือ 8 นาที 33 วินาที ต่อ 1 เล่ม และสำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ใช้เวลามากที่สุด คือ 14 นาที 32 วินาที ต่อเล่ม ซึ่งสอดคล้องกับแนวเหตุผลว่าขั้นตอนการดำเนินงาน เวลาที่ใช้ในการทำงานเมื่อใช้ซีดี-รอมและใช้มือ แตกต่างกัน

ละอองกาญจน์ สุริชัยพานิชย์. “บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ให้แก่นักศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

วัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ เพื่อสำรวจบริการต่างๆ ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น การใช้ห้องสมุดและความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบริการของห้องสมุด ผลการวิจัยคาดว่าจะให้ผู้บริหารระดับสูง บรรณารักษ์สำนัก หอสมุดกลาง และบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะ นำไปปรับปรุงแก้ไขการให้บริการของห้องสมุดแต่ละแห่งให้ดียิ่งขึ้นและสนองความต้องการของนักศึกษาให้มากที่สุด ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากหนังสือและวัสดุการอ่านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการบริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัย การสัมภาษณ์บรรณารักษ์ สำนักงานหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะ และจากการสำรวจตัวอย่างนักศึกษาจำนวน 634 คนหรือร้อยละ 25 ของจำนวน นักศึกษาทั้งหมดในปีการศึกษา 2519 ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาใช้ ห้องสมุดมากกว่าสัปดาห์ละครั้งในวันที่ไม่มีชั่วโมงเรียนมากที่สุด เพื่อค้นคว้าประกอบการเรียนและการเขียนรายงานหรือภาคินพนธ์ โดยศึกษาวิธีใช้ห้องสมุดด้วยตนเอง และค้นหาสิ่งที่ต้องการจากห้องสมุดด้วยการใช้บัตรรายการเท่ากับการเดินดูจากชั้น บริการของสำนักหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะเป็นที่พอใจของนักศึกษาในระดับปานกลางและน้อย ปัญหาที่พบในการวิจัยครั้งนี้คือสำนักงานหอสมุดกลางตั้งอยู่ไกลจากอาคารเรียน และหอพักทำให้ไปใช้บริการไม่สะดวก ห้องสมุดคณะส่วนมากเปิดบริการเฉพาะในเวลาราชการ และเนื้อที่สำหรับให้บริการมีขนาดแคบมาก ทั้งสำนักงานหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะมีหนังสือและวัสดุการอ่านอื่นๆ จำนวนน้อย และให้ยืมในระยะเวลาด้าน

ลักษณะมา สังขกร. “การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุดเฉพาะในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประเภทต่างๆ ได้แก่ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม และเทคโนโลยีภาพลักษณ์ของห้องสมุดเฉพาะในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งแผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยสอบถามผู้อำนวยการ/หัวหน้าห้องสมุดเฉพาะในกรุงเทพมหานคร 183 แห่ง ผลการวิจัยพบว่าห้องสมุดที่ตอบแบบสอบถาม 145 แห่ง ส่วนใหญ่ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แต่มีห้องสมุดเพียง 9 แห่งที่มีการใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติบูรณาการ ส่วนซอฟต์แวร์ประยุกต์ที่ห้องสมุดใช้มากที่สุดได้แก่ MS-Word, MS-Excel และ Mini-Micro CDS-ISIS ห้องสมุดส่วนใหญ่มีการใช้ฐานข้อมูล แบ่งเป็นใช้ฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์ 34 แห่ง และมีฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นเอง 44 แห่ง ฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์ที่ห้องสมุดจำนวนมากที่สุดใช้คือ Medline ห้องสมุดที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศส่วนใหญ่มีการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เพียงอย่างเดียว ส่วนเครื่องพิมพ์ที่มีการใช้มากที่สุดคือ เครื่องพิมพ์แบบจุด เครื่องกราดสำหรับเทคโนโลยีการสื่อสารที่มีการใช้มากที่สุดได้แก่ โทรสารและโมเด็ม ข่ายงานคอมพิวเตอร์ที่ใช้มากที่สุดคือ LAN และอินเทอร์เน็ต ห้องสมุดที่ใช้เทคโนโลยีภาพลักษณ์มีเพียง 19 แห่ง ส่วนใหญ่ ใช้วัสดุย่อส่วน ในด้านบุคลากรพบว่าห้องสมุด ส่วนใหญ่ไม่มีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยตรง ส่วนปัญหาที่ห้องสมุดประสบในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาค่าใช้จ่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสูง แนวทางการแก้ปัญหาคือ ผู้บริหารควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดให้เพียงพอ สำหรับแผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าห้องสมุดที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีแผนที่จะใช้เทคโนโลยีภายใน 1 ปี ในงานบริการยืม-คืนและงานบริการสารนิเทศเป็นอันดับแรก ส่วนห้องสมุดที่ยังไม่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีแผนที่จะใช้เทคโนโลยีภายใน 1 ปี ในงานจัดทำรายงาน-สถิติเป็นอันดับแรก

ลำพิ่ง พวงบางโพ. “ความต้องการและการใช้สารสนเทศของอาจารย์และนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจในมหาวิทยาลัย เอกชน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ ความต้องการสารสนเทศ วิธีการแสวงหาสารสนเทศและปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศที่ใช้ การใช้และความต้องการบริการสารสนเทศ และปัญหาในการใช้บริการสารสนเทศของอาจารย์และนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอกชน 9 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ซึ่งส่งไปให้อาจารย์ 282 คน และนักศึกษา 411 คน ได้รับแบบสอบถามคืนจากอาจารย์ 182 คน (64.53%) และนักศึกษา 408 คน (99.27%) ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักในการใช้สารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน ในขณะที่นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศเพื่อการทำรายงาน อาจารย์และนักศึกษาต้องการสารสนเทศแต่ละเนื้อหาวิชาในรูปแบบตำราวิชาการที่เป็นภาษาไทยในระดับค่อนข้างมาก อาจารย์ใช้วิธีการค้นจาก บัตรรายการ และทรัพยากรส่วนตัวในระดับค่อนข้างมาก ในขณะที่นักศึกษาใช้วิธีการค้นจากบัตรรายการ การหยิบหนังสือเอกสารจากชั้นโดยไม่ใช้บัตรรายการและบัตรบรรณานุกรมในระดับค่อนข้างมาก ปัญหาที่พบในการแสวงหาสารสนเทศของทั้งอาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่ คือ ไม่มีสารสนเทศที่ต้องการเพราะมีผู้ยืมหรือหายไป สำหรับแหล่งสารสนเทศพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรส่วนตัวและใช้ห้องสมุดกลางของมหาวิทยาลัยในระดับค่อนข้างมาก ในขณะที่นักศึกษาใช้ห้องสมุดกลางของมหาวิทยาลัยในระดับค่อนข้างมาก การพิจารณาเลือกใช้แหล่งสารสนเทศนั้นพบว่า อาจารย์เลือกใช้แหล่งสารสนเทศใกล้

ตัวเป็นอันดับแรก ส่วนนักศึกษาเลือกใช้แหล่งที่มีสารนิเทศมากเป็นหลัก สำหรับการให้บริการ สารนิเทศ อาจารย์ทุกคนให้บริการยิ้ม-คืน ส่วนนักศึกษาใช้บริการอ่านในห้องสมุด ปัญหาในการใช้บริการสารนิเทศของอาจารย์และนักศึกษาคือ สารนิเทศในสาขาที่ต้องการมีไม่เพียงพอ เก่าและล้าสมัย ตลอดจนระบบการจัดเก็บทรัพยากรห้องสมุดไม่มีประสิทธิภาพพอทำให้ยากแก่การค้นหา

วรรณภา เตชวณิชพงศ์. “ทัศนะของนักศึกษาต่อการสูญเสียหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัย และวิธีป้องกัน.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ผู้วิจัยได้ศึกษาสาเหตุ รูปแบบของการสูญเสียหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัย รวมทั้งวิธีการดำเนินงานของห้องสมุดต่อการสูญเสียดังกล่าว และการป้องกัน จากการสำรวจโดยการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาที่ยืมหนังสือจากห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยของรัฐแปดแห่งในกรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการสูญเสียหนังสือ คือ หนังสือมีจำนวนไม่พอเพียง บริการถ่ายเอกสารมีไม่เพียงพอและไม่สะดวกในการใช้ รวมทั้งความต้องการข้อมูลในการทำรายงาน ขณะที่รูปแบบสำคัญของการสูญเสียคือ หน้าหนังสือ ถูกฉีก สำหรับมาตรการในการดำเนินงานของห้องสมุดต่อการสูญเสียหนังสือ คือ ห้องสมุดต้องสำรวจความต้องการในการใช้หนังสือและจัดหาและบริการหนังสือให้เพียงพอ จัดให้มีการรณรงค์สร้างจิตสำนึกแก่นักศึกษาในการรักษาหนังสือและทรัพยากรห้องสมุด และ พิจารณาเพิ่มจำนวนสิทธิการยืมหนังสือ

วลัยลักษณ์ นนท์มะลิ. “ความต้องการในการศึกษาต่อเนื่องของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การศึกษาต่อเนื่องของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในด้านความต้องการ เหตุจูงใจ ความคิดเห็น ปัญหาและอุปสรรค 2) ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อเนื่องกับลักษณะงานที่บรรณารักษ์ปฏิบัติ และ 3) ความสนับสนุนของผู้บริหารที่มีต่อบรรณารักษ์เกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ในด้านความต้องการในการศึกษาต่อเนื่องแบบเป็นทางการบรรณารักษ์ต้องการศึกษาขั้นปริญญาโทมากที่สุด ในขณะที่การศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการบรรณารักษ์ต้องการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเนื้อหาวิชาที่บรรณารักษ์ต้องการศึกษาในระดับมากที่สุด บริการข้อเสนอแนะที่ทันสมัยและบริการเลือกและเผยแพร่ข้อเสนอแนะ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับงานห้องสมุด นอกจากนี้ยังพบว่ารูปแบบของการศึกษาและเนื้อหาวิชาที่บรรณารักษ์ต้องการศึกษาต่อเนื่องแตกต่างกันตามตัวแปรต่อไปนี้คือ วุฒิการศึกษา ระดับการศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อเนื่องและ เขตภูมิศาสตร์ของสถานที่ทำงาน และเนื้อหาวิชาที่บรรณารักษ์ต้องการศึกษาต่อเนื่องจะสัมพันธ์กับงานที่ปฏิบัติ สาเหตุที่บรรณารักษ์เข้ารับการศึกษาต่อเนื่องแบบเป็นทางการคือ ต้องการนำวุฒิที่ได้มาปรับเงินเดือน ส่วนการศึกษาต่อเนื่องและไม่เป็นทางการคือ ต้องการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์กับบุคคลวิชาชีพเดียวกัน และต้องการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้ทันกับความก้าวหน้าในวิชาชีพ ในด้านอุปสรรคของการศึกษาต่อเนื่องพบว่าการศึกษาที่ไม่มีผู้ปฏิบัติงานแทนเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาต่อเนื่องอย่างเป็นทางการ ในขณะที่การไม่มีเวลาเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการ ในด้านความสนับสนุนผู้บริหาร บรรณารักษ์ให้ความเห็นว่าผู้บริหารให้การสนับสนุนอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง แต่ผู้บริหารเห็นว่าให้การสนับสนุนในระดับปานกลางถึงระดับมาก

วศิณ ชูประยูร. “แบบจำลองระบบควบคุมงานบริการจ่าย-รับโดยใช้ไมโครคอมพิวเตอร์สำหรับงานห้องสมุดสถาบัน
อุดมศึกษาเอกชน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ ออกแบบ สร้าง และประเมินแบบจำลองระบบควบคุมงานจ่าย-รับ โดยใช้ไมโครคอมพิวเตอร์สำหรับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป dBase III พัฒนาใช้เฉพาะข้อมูลภาษาอังกฤษ จำนวนข้อมูลที่น่าสนใจประกอบด้วยรายการบรรณานุกรมหนังสือจำนวน 100 รายการ และระเบียบปฏิบัติสมาชิกห้องสมุดจำนวน 50 คน แบบจำลองนี้ควบคุมการดำเนินงานของระบบจ่าย-รับโดยใช้วิธี Menu Driven ทำให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการทั้งทางจอภาพและเครื่องพิมพ์ 7 ชนิดคือ 1)ระเบียบปฏิบัติสมาชิกห้องสมุด 2)รายชื่อหนังสือทั้งหมดในห้องสมุด 3)ใบจองหนังสือ 4)ใบทวงหนังสือ 5)ใบเสร็จรับเงินค่าปรับหนังสือที่เกินกำหนดส่ง 6)สถิติงานจ่าย-รับประจำวัน และ 7)รายชื่อหนังสือที่เกินกำหนดส่ง จากการประเมินผลของบรรณารักษ์ 34 คน และ นักวิเคราะห์ระบบ 6 คนพบว่า การออกแบบผลลัพธ์ทางจอภาพทำให้การติดต่อระหว่างผู้ใช้กับระบบและระหว่างระบบกับคอมพิวเตอร์เป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็ว ทำให้ได้ผลลัพธ์ปรากฏทางจอภาพและเครื่องพิมพ์อย่างชัดเจน ง่ายต่อความเข้าใจ กระบวนการประมวลผลต่างๆของระบบทำให้ระบบสามารถปฏิบัติงานได้ตามความต้องการ นอกจากนี้แล้วการทดลองใช้และประเมินผลระบบในด้านต่างๆของงานจ่าย-รับ ได้แก่การยืมและรับคืนหนังสือ การทวงหนังสือที่เกินกำหนดส่ง การจอง การปรับหนังสือเกินกำหนดส่ง และการเก็บสถิติงานจ่าย-รับประจำวันของบรรณารักษ์และนักวิเคราะห์ระบบ ทำให้ได้ข้อสรุปได้ว่า ระบบจ่าย-รับนี้มีสมรรถนะในการควบคุมการทำงานในด้านต่างๆที่กล่าวมาแล้วข้างต้นได้อย่างตรงตามวัตถุประสงค์

ศศิธร ตินะมาศ. “การใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับงานทำรายการ ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพการใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับงานทำรายการ ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยเน้นศึกษาในด้านวัตถุประสงค์ของการใช้ แหล่งสารสนเทศที่ใช้ วิธีการเข้าถึง รูปแบบการใช้สาขาวิชา ความถี่ ช่วงเวลาที่ใช้ผลสำเร็จในการใช้และระยะเวลาที่ได้รับผล และศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ในการใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับงานทำรายการในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังบรรณารักษ์งานทำรายการในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 121 คน จากห้องสมุด 49 แห่ง ใน 17 สถาบัน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า 1) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อวัตถุประสงค์ ในการตรวจสอบเลขหมู่หนังสือ รองลงมาคือ ใช้เพื่อกำหนด หัวเรื่องและตรวจสอบรายละเอียดทางบรรณานุกรม 2) แหล่งสารสนเทศที่เข้าใช้ส่วนใหญ่คือ OhioLink 3) บริการที่ใช้ ส่วนใหญ่คือบริการเข้าใช้เครื่องระยะไกลโดยใช้โปรแกรม Telnet และเข้าถึงผ่าน IP address 4) คำค้นที่ใช้ส่วนใหญ่คือชื่อผู้แต่ง 5) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ได้รับผลการค้นในรูปแบบเอกสาร 6) สาขาวิชาที่ใช้ค้นจำนวนมากที่สุดคือ สาขาเทคโนโลยี 7) บรรณารักษ์จำนวนมากใช้อินเทอร์เน็ตค้นรายการหนังสือทุกวัน 8) ช่วงเวลาในการค้นส่วนใหญ่ คือ 1-5 นาที และบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ประสบผลสำเร็จในการค้นมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ ปัญหาที่บรรณารักษ์จำนวนมากประสบคือ ไม่สามารถเข้าสู่ระบบบางแห่งได้ เนื่องจากมีผู้ใช้ในช่วงเวลานั้นมาก และปัญหาที่ประสบต่ำสุดคือ ซอฟต์แวร์ในห้องสมุดใช้ในการสื่อสารบนระบบอินเทอร์เน็ต ไม่สามารถเชื่อมโยงกับระบบห้องสมุดอื่นได้.

ศิริกาญจน์ ศรีเคลือบ. “สถานภาพและแนวโน้มการใช้ซอฟต์แวร์ประยุกต์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ผู้วิจัยได้สำรวจ 1) การใช้และปัญหาในการใช้ซอฟต์แวร์ประยุกต์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย สังกัดทบวง
มหาวิทยาลัย 2) ความต้องการและทิศทางในการนำซอฟต์แวร์ประยุกต์มาใช้ในการห้องสมุดมหาวิทยาลัย สังกัดทบวง
มหาวิทยาลัย 3) เปรียบเทียบซอฟต์แวร์ระบบบูรณาการกับซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นเองในด้านลักษณะงานและความ
พึงพอใจ โดยใช้แบบสอบถามส่งไปให้ผู้บริหารห้องสมุด จำนวน 36 คน และผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด จำนวน 188 คน ใน
ห้องสมุดมหาวิทยาลัย 36 แห่ง ผลการสำรวจพบว่า การใช้ซอฟต์แวร์ประยุกต์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยสังกัดของรัฐและ
เอกชนมีการใช้ซอฟต์แวร์สำเร็จรูปจัดการฐานข้อมูล Mini-Micro CDS/ISIS จำนวนสูงสุด สำหรับซอฟต์แวร์ที่พัฒนา
ขึ้นเองนั้นใช้ FoxPro จำนวนสูงสุด ส่วนซอฟต์แวร์ระบบบูรณาการใช้ DYNIX จำนวนสูงสุด ปัญหาในการใช้ซอฟต์แวร์
สำเร็จรูปและซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นเองคือ บุคลากรไม่มีความชำนาญ ส่วนซอฟต์แวร์ระบบบูรณาการ ประสบปัญหาเรื่อง
การจัดเรียงภาษาไทย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีความต้องการซอฟต์แวร์ระบบบูรณาการ INNOPAC จำนวนสูงสุด และ
ต้องการซอฟต์แวร์ระบบบูรณาการมากกว่าซอฟต์แวร์สำเร็จรูปและซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นเอง ดังนั้นแนวโน้มห้องสมุด
มหาวิทยาลัยจะมีการนำซอฟต์แวร์ระบบบูรณาการมาใช้ในห้องสมุดเป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบความต้องการ
ใช้ซอฟต์แวร์ระบบบูรณาการกับซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นเอง ในด้านลักษณะงาน พบว่าผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต้องการใช้
ซอฟต์แวร์ระบบบูรณาการในงานพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดในระดับมาก ในขณะที่ซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นเองต้องการใช้
ในงานควบคุมสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องในระดับมาก ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจซอฟต์แวร์ระบบ บูรณาการในงาน
การอ้างอิงวารสาร และงานบริหารในระดับมากที่สุด ในขณะที่มีความพึงพอใจซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นเองในงานพัฒนา
ทรัพยากรห้องสมุดในระดับมากที่สุด.

ศิริเพ็ญ ดวงเกตุ. “ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อดรชนี้วารสารภาษาไทย สาขาเศรษฐศาสตร์ ที่กำหนดโดยศัพท์
ควบคุมและศัพท์อิสระ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อดรชนี้วารสารภาษาไทย สาขาเศรษฐศาสตร์ที่
กำหนดโดยศัพท์ควบคุมและศัพท์อิสระในด้านศัพท์ดรชนี้ที่ใช้ผลการค้น และเวลาที่ใช้ในการค้น ประเมินผลการค้นคืน
สารนิเทศโดยใช้ศัพท์ดรชนี้ในด้านอัตราการเรียกคืน (Recall ratio) และอัตราความถูกต้องและตรงกับความต้องการ
(Precision ratio) รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคของผู้ใช้ในการใช้ศัพท์ดรชนี้ทั้ง 2 ประเภท ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้มี
ความพึงพอใจต่อศัพท์ดรชนี้ที่กำหนดโดยศัพท์อิสระในด้านศัพท์ดรชนี้ที่ใช้ ผลการค้นและเวลาที่ใช้ในการค้นมากกว่า
ศัพท์ควบคุม เมื่อนำผลการค้นมาคำนวณหาอัตราการเรียกคืน (Recall ratio) และอัตราความถูกต้องและตรงกับความต้องการ
(Precision ratio) พบว่าการค้นคืนสารนิเทศด้วยศัพท์ควบคุมและศัพท์อิสระมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน
กล่าวคือเมื่อค่า recall เพิ่มขึ้น ค่า precision จะเพิ่มขึ้นด้วย อย่างไรก็ตามเมื่อดำเนินการหาความสัมพันธ์ทางสถิติพบว่า
ความสัมพันธ์ระหว่าง recall และ precision อยู่ในระดับต่ำ ผู้ใช้กลุ่มใหญ่สุดมีความเห็นว่า การใช้ศัพท์ควบคุมมีปัญหา
ในด้านไม่มีศัพท์ดรชนี้ที่ต้องการในฐานข้อมูลและศัพท์ดรชนี้มีให้เลือกน้อยส่วนผู้ใช้กลุ่มใหญ่สุดที่ใช้ศัพท์อิสระประสบ
ปัญหาในด้านศัพท์ดรชนี้มีความหมายซ้ำซ้อนกัน

สนใจ อัครประเสริฐดี. “ความสนใจและความต้องการในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ของบรรณารักษ์
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องนี้ มี 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาความสนใจในการอ่าน/ความถี่และเวลาที่ใช้ในการอ่าน ปริมาณการอ่าน เรื่องที่อ่าน ตลอดจนจุดมุ่งหมายและแรงจูงใจในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาความต้องการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในการอ่านเรื่อง (subject) ต่างๆ ในวารสาร เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการจัดทำวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ของไทยให้สอดคล้องกับความต้องการมากยิ่งขึ้น และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย สมมุติฐานการวิจัยครั้งนี้มี 4 ประการคือ 1) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ชอบอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์น้อย 2) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ชอบอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ภาษาไทยมากกว่าวารสารภาษาอังกฤษ 3) บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีวุฒิสูงกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีความสนใจในเรื่องที่อ่านไม่แตกต่างไปจากบรรณารักษ์ที่มีวุฒิปริญญาตรี 4) บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยกลุ่มงานเทคนิคและบรรณารักษ์กลุ่มงานบริการ มีความสนใจในเรื่องที่อ่านแตกต่างกับคนอื่น ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) ในรอบปีที่ผ่านมามีบรรณารักษ์เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เคยอ่านวารสารทางด้านบรรณารักษศาสตร์เลย บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้เวลาสำหรับการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์น้อย ความถี่ที่ใช้คือ อ่าน 2-3 เดือนต่อครั้ง และเดือนละครั้ง ซึ่งผลการศึกษานี้สนับสนุนสมมุติฐานข้อ 1 ส่วนปริมาณการอ่านของบรรณารักษ์มีน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนวารสารมากมายที่มีการจัดพิมพ์ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่อ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ ผลการศึกษานี้สนับสนุนสมมุติฐานข้อ 2 วารสารทางบรรณารักษศาสตร์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่ได้รับความนิยมมากเป็นอันดับ 1 ได้แก่ วารสารห้องสมุดของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และวารสาร College & Research Libraries จุดมุ่งหมายในการอ่านที่บรรณารักษ์ให้ความสำคัญมากที่สุดคือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการบรรณารักษศาสตร์และสาขาที่เกี่ยวข้อง 2) บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความสนใจในเรื่องที่อ่านส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาประเด็นนี้รับกับสมมุติฐานข้อ 3 เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้บรรณารักษ์กลุ่มงานเทคนิคและกลุ่มงานบริการมีความสนใจในเรื่องที่อ่านไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาระยะนี้ไม่รับกับสมมุติฐานข้อ 4 3) ปัญหาและอุปสรรคในการอ่านที่บรรณารักษ์ประสบมากที่สุดคือ งานที่ตนปฏิบัติและรับผิดชอบอยู่ มีล้นมือจนไม่มีเวลาอ่าน สำหรับข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดต้องการให้จัดมีขึ้นคือ การจัดทำให้มีการประชุม อภิปราย ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวรรณกรรมทางวิชาชีพ โดยความร่วมมือระหว่างห้องสมุดและสถาบันที่เปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ นอกจากนี้ บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดยังเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงด้านเนื้อหาสาระในวารสาร ควรลงเรื่องที่น่าสนใจทันสมัย และมีประโยชน์อย่างมากต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษา

สมศักดิ์ วิเชียร. “โครงการทดลองใช้เครื่องคอมพิวเตอร์จัดทำดัชนีจดหมายเหตุในหอบรรณสาร ธนาคารแห่งประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นโครงการทดลอง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) ออกแบบและผลิตดัชนีจดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทย โดยใช้คอมพิวเตอร์ และ 2) สืบหาความคิดเห็นของผู้ใช้ที่มีต่อผลที่ได้จากการทดลองดังกล่าว ประชากรที่ใช้ในการทดลอง เป็นจดหมายเหตุของธนาคารแห่งประเทศไทยที่คัดเลือกแล้วจำนวน 200 รายการ ซึ่งนำมาทำสารบัญชาระดับชาติ โดยมีรายการประกอบด้วย เลขทะเบียนจดหมายเหตุ ชื่อเรื่อง ระยะเวลา ปริมาณ ภาษา ชนิดของเอกสาร และที่เก็บ เป็นต้น และนำดัชนีจดหมายเหตุจำนวน 200 รายการดังกล่าวมาประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป CDS/ISIS ของยูเนสโก ณ ศูนย์คอมพิวเตอร์ประจำภาค สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ผลผลิตที่ได้รับจากการทดลอง โดยระบบออนไลน์มี 4 ประเภทคือ รายชื่อจดหมายเหตุ รายการคำขั้ว สารบัญชาระดับชาติ การประเมินผลที่ได้รับจากการทดลอง กระทำโดยอาศัยการสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้ 3 กลุ่มคือ 1) ผู้ใช้ทั่วไป ได้แก่ นักเศรษฐศาสตร์ และนักวิจัย จากธนาคารแห่งประเทศไทยและสถาบันอื่นๆ จำนวน 12 คน และ 2) นักวิเคราะห์ระบบจากธนาคารแห่งประเทศไทยจำนวน 6 คน โดยสรุปผลได้ดังนี้ กลุ่มผู้ใช้ทั่วไปมีความพึงพอใจต่อผลผลิตที่ได้จากระบบออนไลน์ ในระดับสูงและปานกลางในจำนวนที่เท่ากัน นักจดหมายเหตุและบรรณารักษศาสตร์เกือบทั้งหมดมีความพึงพอใจต่อกลยุทธ์ของการ ค้นคืน และผลผลิตที่ได้จากระบบออนไลน์ ปานกลาง

สินีนากู สมบูรณ์เอนก. “จิตกังวลเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบว่า 1) บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีจิตกังวลเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์หรือไม่ 2) ประสิทธิภาพด้านคอมพิวเตอร์ของบรรณารักษ์จะมีผลต่อจิตกังวลเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์หรือไม่ และ 3) บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานทั้งสองด้าน คือด้านเทคนิคและบริการ มีจิตกังวลเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ต่างจากบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานด้านเทคนิคหรือบริการด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียวหรือไม่ ผลวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีจิตกังวลเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในระดับต่ำ เช่น บรรณารักษ์ไม่กังวลมากกว่าการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้จะทำให้ผู้ใช้เสื่อมศรัทธาในตัวบรรณารักษ์ จะทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลที่จัดเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์เสียหายในขณะที่ใช้ ตลอดจนทำให้เกิดปัญหาการว่างงานในห้องสมุด และการสูญเสียความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น 2) ประสิทธิภาพด้านคอมพิวเตอร์ของบรรณารักษ์ที่มีผลต่อจิตกังวลเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โดยบรรณารักษ์ที่มีประสิทธิภาพด้านคอมพิวเตอร์มากมีจิตกังวลเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์น้อย 3) เมื่อเปรียบเทียบจิตกังวลเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ระหว่างบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานด้านเทคนิคและบริการ กับบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานด้านเทคนิค และบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานด้านบริการ โดยตั้งสมมุติฐานว่าบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานทั้งสองด้านจะมีจิตกังวลน้อยกว่าบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานด้านเดียว ผลจากการวิจัยพบว่า สอดคล้องกับสมมุติฐานในขั้นตอนความรู้สึกล้วนตัวก่อนการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยปฏิบัติงาน และ ขั้นตอนการปฏิบัติการใช้คอมพิวเตอร์ แต่ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานในขั้นตอนการวางแผนนำคอมพิวเตอร์มาช่วยปฏิบัติงาน และขั้นตอนผลกระทบจากการใช้คอมพิวเตอร์

สุกาญจนา ทิพยเนตร. “การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในการทำรายการวัสดุไม่ตีพิมพ์ : โครงการทดลอง.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ ออกแบบ และสร้างระบบการจัดเก็บและค้นคืนวัสดุไม่ตีพิมพ์
สำหรับหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้ไมโครคอมพิวเตอร์และโปรแกรม MINI-MICRO
CDS/ISIS 2) ประเมินผลการทดลอง ระบบการทำรายการวัสดุไม่ตีพิมพ์โดยใช้ไมโครคอมพิวเตอร์กับกลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นวัสดุไม่ตีพิมพ์ 4 ชนิดคือ เทปบันทึกเสียง แผ่นเสียง แผ่นที่ และเทปบันทึกภาพ จำนวน
200 รายการ ที่คัดเลือกจากฝ่ายโสตทัศนศึกษาหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มาทำบัตรรายการ
ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบ AACR2 ระดับ 3 แล้วทำการแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูป UNIVMARC และบันทึกลงใน
ไมโครคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม MINI-MICRO CDS/ISIS version 2.3 ที่ได้สร้างโครงสร้างฐานข้อมูลวัสดุไม่ตีพิมพ์ไว้
แล้ว เพื่อใช้ในการประมวลผลตัวอย่างข้อมูล ผลผลิตที่ได้จากการทดลองได้แก่ บัตรรายการ บรรณานุกรมวัสดุไม่ตีพิมพ์
ดัชนีชื่อผู้แต่ง ดัชนีชื่อเรื่อง ดัชนีเรื่อง ดัชนีเลขเรียกวัสดุ รายชื่อวัสดุไม่ตีพิมพ์ใหม่ประจำเดือน โดยแสดงผลลัพธ์ทั้งทาง
จอภาพและเครื่องพิมพ์ ในด้านการสืบค้นข้อมูลสามารถค้นหารายการที่ต้องการได้จากตัวค้น 4 ตัวคือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง
หัวเรื่อง เลขเรียกวัสดุ และสามารถใช้ตรรกแบบ Boolean ได้ การประเมินผลสมรรถนะของระบบกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้
ประเมินผลระบบทั้ง 3 กลุ่มคือ นักวิเคราะห์ระบบ บรรณารักษ์และผู้ให้บริการวัสดุไม่ตีพิมพ์ สรุปได้ว่า ผู้ประเมินทั้ง 3 กลุ่ม
มีความเห็นว่า ระบบการทำรายการวัสดุไม่ตีพิมพ์โดยใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ สามารถปฏิบัติงานได้ดี ทั้งในด้านการ จัดเก็บ
ทำการบำรุงรักษาแฟ้มข้อมูลบรรณานุกรมวัสดุไม่ตีพิมพ์ จัดพิมพ์รายการวัสดุไม่ตีพิมพ์ในรูปแบบเล่มโดยจัดเรียง รายการ
ตามชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง และเลขเรียกวัสดุ โดยใช้ตรรกแบบ Boolean ได้โดยแสดงผลลัพธ์ได้ทั้งจอภาพและกระดาษ
ต่อเนื่องตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันในรายละเอียดคือ กลุ่มบรรณารักษ์มีความเห็นว่าระบบ
สามารถปฏิบัติงานได้ดี ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยรองลงมาจากกลุ่มบรรณารักษ์ เนื่องจากมีความรู้ในการใช้โปรแกรม
หลายชนิดทำให้เกิดความคิดเปรียบเทียบแต่ละโปรแกรม สำหรับผู้ใช้บริการวัสดุไม่ตีพิมพ์โดยใช้ ไมโคร
คอมพิวเตอร์ แต่ยังไม่คุ้นเคยกับรายละเอียดที่จัดเก็บตามหลักเกณฑ์แบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2

สุพิน อุดมผล. “การใช้และะความต้องการบริการข่าวสารทันสมัยของอาจารย์คณะเภสัชศาสตร์.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้ และความต้องการบริการข่าวสารทันสมัยของอาจารย์คณะ
เภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ 6 แห่ง โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังประชากรซึ่งเป็นอาจารย์คณะเภสัชศาสตร์ จำนวน
371 ชุด ผลของการวิจัยพบว่า อาจารย์ใช้บริการข่าวสารทันสมัย 3 ประเภท ได้แก่ รายชื่อหนังสือใหม่ บริการหน้าสารบัญ
วารสาร และบริการจัดแสดงหรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่ อาจารย์จำนวนสูงสุดใช้รายชื่อหนังสือใหม่เพื่อการเขียนเอกสาร
ประกอบการสอนในระดับปานกลาง ปัญหาในการใช้บริการข่าวสารทันสมัยที่อาจารย์ประสบ คือ บริการล่าช้า บริการไม่
น่าสนใจ และบริการไม่สม่ำเสมอ ส่วนความต้องการบริการข่าวสารทันสมัยของอาจารย์พบว่า อาจารย์ 6 สาขาวิชา
มีความต้องการบริการ 3 ประเภท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ ข่าวสารห้องสมุด บริการเวียน วารสาร
และบริการหน้าสารบัญวารสาร ส่วนบริการอีก 3 ประเภทนั้น อาจารย์ 6 สาขาวิชา มีความต้องการไม่แตกต่างกัน ได้แก่
รายชื่อหนังสือใหม่ บริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศ และบริการจัดแสดงหรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่ ในด้านความ
ต้องการบริการข่าวสารทันสมัย จำแนกตามวัตถุประสงค์พบว่า อาจารย์มีความต้องการบริการข่าวสารทันสมัย 6 ประเภท

ยกเว้นข่าวสารห้องสมุด เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุวรรณศรี ศรีสุวัจจรีย์. “ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานห้องสมุดของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในสถาบัน

เทคโนโลยีราชมงคล.”วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยทั่วไป องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานห้องสมุดของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผลการวิจัยพบว่าทั้งบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในสถาบันเทคโนโลยี ราชมงคลมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยทั่วไปในระดับปานกลาง บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีความพึงพอใจในองค์ประกอบต่างๆ ของงานส่วนใหญ่ในระดับปานกลาง องค์ประกอบที่ทำให้บรรณารักษ์มีความพึงพอใจในระดับมากคือ องค์ประกอบด้านความรับผิดชอบ และองค์ประกอบด้านความมั่นคงในการทำงาน ส่วนองค์ประกอบที่ทำให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีความพึงพอใจในระดับมากคือ องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในหน่วยงานและ องค์ประกอบด้านความรับผิดชอบ องค์ประกอบที่ทำให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีความพึงพอใจในระดับน้อยคือ องค์ประกอบด้านรายได้ องค์ประกอบด้านความมั่นคงในการทำงาน และองค์ประกอบด้านความก้าวหน้าในการทำงาน องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจทั้ง 10 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสำเร็จในการทำงาน การได้รับความยอมรับนับถือ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในการทำงาน นโยบายและการบริหารของหน่วยงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในหน่วยงาน ความมั่นคงในการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงานและรายได้ เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานห้องสมุดของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

อัชชา แสงกระจ่าง. “ความสำเร็จและความล้มเหลวในการค้นหาหนังสือของผู้ใช้ในหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิธีการค้นหาหนังสือโดยใช้บัตรรายการของผู้ใช้ อัตราความสำเร็จ และความสำเร็จและความล้มเหลวในการค้นหา รวมทั้งสาเหตุของความล้มเหลวในการค้นหา ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้นิยมค้นหาหนังสือที่ต้องการใช้บัตรชื่อเรื่องมากกว่าบัตรประเภทอื่น ส่วนผลของการค้นหานั้นพบว่าผู้ใช้มีอัตราความสำเร็จในการค้นหามากกว่าอัตราความล้มเหลว สำหรับสาเหตุของความล้มเหลวในการค้นหาพบว่ามี 2 ประการ คือความผิดพลาดหรือบกพร่องของผู้ใช้ และการดำเนินงานของห้องสมุด ในด้านความผิดพลาดหรือบกพร่องของผู้ใช้ได้แก่ห้องสมุดที่มีบัตรรายการ แต่ผู้ใช้หาบัตรรายการไม่พบ การไม่รู้จักสหบัตร การลอกเลขเรียกหนังสือผิด การค้นหาหนังสือที่ชั้นไม่พบ ทั้งๆ ที่หนังสือที่เรียงถูกต้องบนชั้น ส่วนการดำเนินงานห้องสมุด ได้แก่ ห้องสมุดไม่มีหนังสือไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้ หนังสือที่ผู้ใช้ต้องการมีผู้อื่นยืมออกจากห้องสมุด และหนังสือสูญหายจากห้องสมุด จากการเปรียบเทียบประสบการณ์ในการใช้ห้องสมุดกับความสำเร็จของการค้นหาหนังสือปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากไม่มีความแตกต่างที่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ

อัปสร วิตตินานนท์. “ความซ้ำซ้อนของหนังสือภาษาต่างประเทศในห้องสมุดสาขาการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยมหิดล.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณความซ้ำซ้อนของหนังสือภาษาต่างประเทศในห้องสมุดสาขาการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยมหิดล รวมทั้งศึกษาปัจจัยต่างๆ คือปริมาณทรัพยากรห้องสมุด วิธีการจัดหาหนังสือ ปีพิมพ์ สำนักพิมพ์ และสาขาวิชาของหนังสือ จะมีอิทธิพลต่อปริมาณความซ้ำซ้อนของหนังสือภาษาต่างประเทศในระหว่างห้องสมุดเหล่านี้หรือไม่ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ ปริมาณความซ้ำซ้อนในกลุ่มห้องสมุดอยู่ระหว่างร้อยละ 0.0-34.7 และในการศึกษาปัจจัยต่างๆ ได้แก่ปริมาณทรัพยากรของห้องสมุดเจ้าของกลุ่มตัวอย่าง วิธีการจัดหาหนังสือ ปีพิมพ์ และสำนักพิมพ์พบว่าปัจจัยเหล่านี้ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณความซ้ำซ้อนของหนังสือที่พบในห้องสมุด ($P > .05$) อย่างไรก็ตาม โดยส่วนใหญ่หนังสือของห้องสมุดที่มีปริมาณทรัพยากรไม่เกิน 10,000 เล่ม หนังสือที่ จัดหาโดยได้รับการบริจาค หนังสือที่มีปีพิมพ์ระหว่างปี ค.ศ.1980-1984 หนังสือที่จัดพิมพ์โดยสถาบันวิชาการและ หน่วยราชการ และหนังสือในสาขาวิชามนุษยศาสตร์และทั่วไปจะซ้ำซ้อนกันค่อนข้างกว้างขวางในระหว่างกลุ่มห้องสมุด ส่วนในเรื่องปริมาณทรัพยากรห้องสมุดที่นำกลุ่มตัวอย่างไปตรวจสอบ พบว่าโดยทั่วไปปริมาณความซ้ำซ้อนของหนังสือจะเพิ่มสูงขึ้นเมื่อนำไปตรวจสอบในห้องสมุดที่มีปริมาณทรัพยากรมากขึ้น

อุไร วุฒิกัยการ. “การศึกษานโยบายวิธีดำเนินการและปัญหาในการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของห้องสมุด มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษานโยบายต่างๆ เกี่ยวกับบริการยืมระหว่างห้องสมุดได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ขอบเขตของการให้บริการ ตลอดจนข้อกำหนดต่างๆ ในการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดและ 2) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาในการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด และ 3) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาในการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของห้องสมุดมหาวิทยาลัย สมมุติฐานของการวิจัยมี 2 ประการคือ 1) ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีนโยบายในการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดคล้ายคลึงกัน และ 2) ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีวิธีดำเนินการในการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดแตกต่างกัน ผลการวิจัยสรุปดังนี้ 1) ด้านนโยบาย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเกือบทุกแห่งมีนโยบายในการยืมสิ่งพิมพ์ระหว่างห้องสมุดเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการเผยแพร่ไปยังกลุ่มห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา นโยบายที่ห้องสมุดทุกแห่งกำหนด คือประเภทวัสดุ ระยะเวลาที่ยืม รายชื่อบรรณารักษ์ที่รับผิดชอบ และหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อของแต่ละห้องสมุด 2) ด้านวิธีดำเนินการ พบว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีวิธีดำเนินการคล้ายคลึงกันทั้งวิธีปฏิบัติในการเป็นห้องสมุดผู้ยืมและห้องสมุดผู้ให้ยืม ตามขั้นตอนที่สำคัญคือ การติดต่อกับแผนงานที่รับผิดชอบบริการยืมระหว่างห้องสมุด การจัดทำคำร้องพิเศษในการขอรับบริการ การตรวจสอบรายละเอียดทางบรรณานุกรมของวัสดุที่ต้องการ การค้นหาแหล่งทรัพยากรห้องสมุด เป็นต้น 3) ด้านปัญหา จากการสำรวจพบว่าสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นห้องสมุดเพียงแห่งเดียวที่ไม่ประสบปัญหาในการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ส่วนห้องสมุดอีก 9 แห่งประสบปัญหาต่างกันคือ 5 ประการคือ ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณที่การดำเนินงาน การขาดแคลนบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ การ

กำหนดนโยบายบางประการในการยืมระหว่างห้องสมุดที่แตกต่างกัน การขาดความ คล่องตัวในการปฏิบัติงาน เช่น ขาด ยานพาหนะที่ใช้ในการติดต่อ คู่มือบรรณานุกรมที่ไม่มีประสิทธิภาพ ระบบสื่อสารทางโทรศัพท์และไปรษณีย์ที่ล่าช้า การใช้ แบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุดไม่ถูกวิธี และปัญหาการติดตามทวงถาม

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย